

SOVEREIGNS "DEPENDING" ON NICK-NAMES

Viorica Răileanu

Assoc. Prof., PhD, Institute of Romanian Philology "B. P. - Hasdeu", Moldova

Abstract: The nickname is an individual denominative formula that distinguishes people. It allows some prompt and accurate identification, providing information that unequivocally represents the named person: it denotes a physical or character trait, or instantly evokes the context in which it was used. The Romanians have profusely practiced this mnemonic device in all times. The nickname did not make concessions, and it has been applied to all social categories, from the lowest hierarchical rank to the highest.

Keywords: Onomastics, individual denominative formula, nickname, sovereign.

Numele este definiția persoanei, este marca individualității, forma obligatorie de desemnare a unei persoane, semnul cel mai caracteristic al identității sale, un element indispensabil și inseparabil al personalității individului (Fircă, 2008, p. 215)

În sistemul antroponimic românesc, denotația personală se realizează prin antroponime oficiale și antroponime neoficiale. *Numele de familie* care ne identifică și ne plasează într-un grup familial, alături de *prenume*, care ne individualizează pe fiecare în parte, fac parte din categoria antroponimelor oficiale. Numărul lor este egal cu numărul persoanelor înregistrate, la un moment dat.

Porecla, supranumele, hipocoristicul, pseudonimul alcătuiesc inventarul de antroponime neoficiale și, spre deosebire de antroponimele oficiale, nu mai au funcția de individualizare, ci reprezintă intenția celui care conferă numele de a crea o „etichetă verbală specificatoare/ caracterizantă pentru individ” și care „are rolul de supraindividualizare” (Felecan, 2014, p. 20). Varietatea și frecvența antroponimelor neoficiale este imposibil de urmărit cu exactitate, mai ales din cauza utilizării lor în comunicarea orală.

Utilizarea variantelor neoficiale este mai frecventă decât a numelor oficiale, datorită expresivității lor și a semnificației afective pe care o conțin.

Modalitatea de denotație prin poreclă a servit la identificarea, la individualizarea unei persoane cu mult înainte de apariția numelor de familie, ca factor oficial. Porecele, etichete ale persoanelor, au devenit uzuale în orice grup. Dicționarul explicativ al limbii române definește porecla ca fiind „supranume dat, de obicei în bătaie de joc, unei persoane, mai ales cu o trăsătură caracteristică a aspectului său exterior, a psihicului său sau a activității sale”. (<https://dexonline.ro/definitie/porecl%C4%83>)

Or, „porecele au apărut din dorința poporului român, conștient de forța educativă a ironiei, de a îndrepta prin intermediul satirei mușcatoare, conform preceptului latin *Castigat ridendo mores* (*Moravurile se îndreaptă prin râs*), deprinderile cele rele, cusururile, viciile precum lenea, zgârcenia, lăcomia, răutatea, nepriceperea, mândria, corupția, fățarnicia, lașitatea etc. Vechimea lor este probabil la fel de mare ca a acestor năravuri.” (Krajnik, 2010) „Sclitada” se transmite din generație în generație și atunci când „legea numelui” a obligat fiecare cetățean să poarte un nume de familie. Porecla se transformă în nume oficial, fiind înregistrat „odată cu primele catagrafii ale locuitorilor, așa explicându-se prezența atâtor ciudățenii în dicționarele antroponimice.” (Tomegea, 2010)

Teoretic, fiecare persoană poate avea poreclă. „Practic, însă, mecanismul formării porecelor presupune un drum mai complicat. El pornește de la alegerea și acceptarea poreclei

(dată, de multe ori, în familie sau în colectivitățile mici), transmiterea poreclei (de la purtătorul inițial și la alți membri ai unei familii, fie în formă identică, fie sub formă derivată), concurența și dispariția (atunci când o poreclă nu mai face aluzie direct la o particularitate a individului)”, susține cercetătoarea Camelia Firiică. Porecle pot deveni adjectivele care denumesc trăsături fizice (*Buzatu, Chelu, Lunganu, Mititelu, Sprâncenatu, Subțirelu* etc.; *Blându, Bunu, Năvălici, Tâmpa, Zurbagiu* etc.)obiectele și uneltele (*Cercel, Ciocan, Topor* etc.), culorile (*Albu, Bălan, Negru, Roșu* etc.), fenomenele întâlnite în natură(*Beznă, Brumă, Fulger, Furtună, Vântu, Vijelie* etc.), alimentele (*Brânză, Covrig, Mămăligă, Morcov* etc.), plantele (*Bujor, Busuioc, Mazăre, Trandafir, Usturoi* etc.), animalele și păsările (*Arici, Berbec, Coțofană, Lupu, Păun, Șarpe, Ursu, Vulpe* etc.), obiectele de îmbrăcăminte (*Ciubotă, Dulamă, Papuc* etc.), părțile corpului(*Buză, Căpățână, Ureche* etc.), personajele mitologice și din folclor (*Moroii, Mucenicu, Păcală, Vrăjitoarea* etc.) (Pașca, 1936, p. 99; Bărboi, 1999, p. 48; Lazia, 2002, p. 155).

Psihologul Lena Rusti susține că există două tipuri de porecle: porecle cu încărcătură pozitivă și porecle depreciative. O poreclă pozitivă protejează afectiv persoana, în timp ce una depreciativă „o folosim ca să ne simțim bine umilindu-i pe ceilalți”.

Fenomenul socio-lingvistic al poreclirii este răspândit în toate limbile pământului și în toate perioadele timpului. Acest instrument mnemotehnic, extrem de eficient, colorat afectiv, face obiectul unui adevărat cod care permite o identificare rapidă și precisă a celui vizat. Porecla suportă variații, edulcorații, sinonimii și diminutivări, dar niciodată nu dispăre. Nu e om, *de la vlădică până la opincă*, să nu fi fost poreclit cumva, căci, să recunoaștem, gura lumii nu are odihnă.

Simpatia sau antipatia populară au făcut ca, de-a lungul istoriei, mulți suverani să primească porecle, corespunzând celor mai remarcabile calități sau celor mai dezagreabile vicii ale lor. Și, indiferent ce spun istoricii, aceste porecle reprezintă un barometru elocvent al modului în care conducătorii respectivi au guvernat.

Așa se face că suveranilor tuturor timpurilor și popoarelor li se adăuga, la numele ce-l purtau, un fel de poreclă plăcută auzului: Ștefan *cel Mare*, Radu *cel Mare*, Anton *cel Mare*, Constantin *cel Mare*; Carol *cel Viteaz*, Ioan Vodă *cel Viteaz*, Mihai Vodă *cel Viteaz*; Basarab *cel Tânăr*, Vlad *cel Tânăr*, Petru *cel Tânăr*, Ștefan *cel Tânăr*; Alexandru *cel Bun*, Ioan *cel Bun*, Pătrașcu *cel Bun*; Radu *cel Frumos*; Vilhelm *Cuceritorul* etc. Au existat și dinaști care au rămas în istorie cu porecle rușinoase, pentru faptele sau însușirile lor, unele deloc în ton cu grandoarea capetelor încoronate: Alexandru *cel Rău*, Mihnea *cel Rău*, Harald *cel Păduchios*, Selim *cel Bețiv* etc.

Singura „poreclire” ce nu putea fi adăugată, cu de la sine putere, era „cel Sfânt”. Această „extensiune” putea fi obținută doar după moarte, uneori după trecerea mai multor secole și numai cu acordul bisericii. Iată de ce, din imensa cohortă de suverani care s-au perindat pe parcursul bimilenarii istoriei a creștinismului, cei mai cunoscuți sunt: împăratul bizantin Constantin cel Mare, regele maghiar István I, cneazul rus Alexandr Nevski, regele francez Ludovic al IX-lea, domnitorul moldovean Ștefan (al III-lea) cel Mare. (Grecov, 1999, p. 126-127)

Sa începem periplusul nostru cu **Radu Negru**sau **Negru-Vodă**(1290-1300)¹ care, conform tradiției, a fost întemeietorul și primul domnitor al Țării Românești. Pentru români, neamul cumanilor părea mai închis la culoare, de aceea porecla de *Negru*, așa cum este consemnat, separat, de Paul Alep și de Miron Costin, se referă la culoarea feței sale. (Djuvara, 2007)

Mircea cel Bătrân (1386-1395; 1397-1418), fiul lui Radu I, apare în istoriografia română și cu numele de *Mircea cel Mare*. Supranumele *cel Bătrân* presupune, în general, în

¹ În paranteze sunt indicați anii de domnie.

limbajul de cancelarie medieval, primul domnitor cunoscut cu acest nume, pentru că mai târziu au fost și alți domnitori cu numele Mircea, cum ar fi nepotul său, Mircea al II-lea, Mircea al V-lea Ciobanul etc. Cronicarii, vorbind de Mircea „cel din trecut”, „cel vechi”, „primul”, i-au spus *cel Bătrân*, întrucât în Țara Românească nu se obișnuia încă numerotarea domnilor, ca în Occident. Marele nostru poet național M. Eminescu a făcut o greșală istorică crezând că Mircea era într-adevăr „bătrân”, „moșneag” când s-a bătut la Rovine cu sultanul Baiazid.

„La un semn deschisă-i calea și s-apropie de cort/ Un bătrân atât de simplu după vorbă, după port”; „O, tu nici visezi, bătrâne, câți în cale mi s-au pus! / Toată floarea cea vestită a întregului Apus”; „ – De-un moșneag, da, împărate, căci moșneagul ce-l privești / Nu e om de rând, el este domnul Țării Românești.”

Așa dar, în ziua de 17 mai 1395 (după alte surse, 10 octombrie 1394), când a avut loc bătălia de la Rovine, Mircea era un domnitor tânăr, nefiind „moșneagul” de care amintește Eminescu în *Scrisoarea a III-a*, deoarece avea doar 40 de ani!

Radu (al II-lea) *Prasnaglava* (1420-1422; 1423; 1424; 1427), unul dintre fiii lui Mircea cel Bătrân, era cunoscut, pe vremea când încă i se mai putea adresa cineva, drept Radu *cel Chel* sau *cel Pleșuv*. Însă se pare că e o greșală de traducere. Istoricii au hotărât că *Prasnaglava* înseamnă, de fapt, „cap sec”. Or, în limbile slave *prasno* înseamnă numai „gol pe dinăuntru” nu și „gol pe din afară”. În sârbă există chiar termenul *prasnoglavac* pentru a vorbi de „prostul satului”. Deci porecla *Prasnaglava*, dată domnitorului nostru, n-ar fi însemnat nicidecum Radu *cel Chel* sau *cel Pleșuv*, ci Radu *Prostul*. Porecla pare chiar rezonabilă pentru un tip care a cheltuit energie, a deranjat lume, a risipit bani, numai ca să fie la domnie, ca mai apoi să-și privească dușmanii din vârful unui par.

Și porecla nepotului lui Radu *Prasnaglava*, **Radu** (al III-lea) *cel Frumos* (1462-1473; 1473-1475, cu intermitențe), fratele lui Vlad Țepeș, tot poreclă cu iz ironic este, pentru că Radu îi plăcuse sultanului Mehmed al II-lea, pe când era tânăr ostatic în Turcia.

Lui **Vlad** (al II-lea) *Dracul* (1436-1442; 1443-1447), fiul lui Mircea cel Bătrân și tatăl lui Vlad Țepeș, nu i s-a spus așa pentru că ar fi fost comparat cu *Satana* ori pentru că n-ar fi fost iubit de țară. I s-a spus *Dracul* pentru că a făcut parte dintr-un ordin de cavaleri, fondat de regele Sigismund de Luxemburg, *Ordinul Dragonului*. Vlad era atât de mândru că făcea parte din acest ordin de cavalerie, încât, odată ajuns domn al Țării Românești, a pus să se bată pe monede și să se sculpeze, ca o emblemă a lui, acel dragon. De aici i s-a zis în popor Vlad *Dracul*, adică Vlad *Dragonul*.

La rândul său, **Vlad** (al III-lea) *Țepeș*, cunoscut și cu numele de **Vlad Drăculea** (sau *Dracula* pentru străini) (1448; 1455-1462; 1476), fiul lui Vlad Dracul, a ajuns „faimos” în istoria românilor datorită metodelor sale brutale de pedeapsă: puneă să li se taie victimelor nasul, urechile, organele genitale și limba, ordona deseori ca osândiții să fie jupuți de piele, fierți, decapitați, orbiți, strangulați, spânzurați, arși, fripți, ciopârțiți, bătuți în cuie, îngropați de vii etc. Însă supliciu favorit era trasul în țeapă. Porecla *Țepeș* i s-a atribuit de pe urma execuțiilor frecvente. Numele *Vlad Țepeș* a fost menționat pentru prima dată într-o cronică valahă din 1550. Turcii îl denumeau *Kazıklı Bey* (Prințul Țepeș).

Basarab (al IV-lea) *cel Tânăr*, zis și *Țepeluș* (1474-1475; 1478-1480; 1480-1481; 1481-1482), fiul lui Basarab al II-lea, la fel, are porecla de la pedeapsa pe care o aplica, „de a trage în țeapă”, imitându-l pe Vlad Țepeș.

Vlad (al IV-lea) *Călugărul* (1482-1495), fiul lui Vlad Dracul și nepotul lui Mircea cel Bătrân, cu numele de botez Petru, a fost poreclit *Călugărul*, deoarece, așa cum arată un document contemporan, „a fost în tinerețe călugăr, după aceea și preot și egumen în mănăstire. După aceea s-a răspopit și s-a ridicat la domnie și s-a însurat.” (Oprea, 2010)

Bogdan (al III-lea) *cel Orb* (*Chior*) (1504-1517), fiul lui Ștefan cel Mare și al Doamnei Maria Voichița, i s-a atribuit cunoscuta poreclă de *cel Orbu* abia în sec. al XVII-lea,

datorită lui Grigore Ureche. Până atunci niciun document intern nu consemnează date privitoare la slujenia lui Bogdan al III-lea, decât cronicile poloneze. Teoria legată de infirmitatea lui Bogdan al III-lea este anulată și de imaginile sale de pe frescele din bisericile *Sfântul Ilie* din Suceava, *Sfântul Nicolae* din Dorohoi, de la mănăstirea Dobrovăț sau mănăstirea Putna. Posibil să fi obținut această infirmitate în urma vreunei bătălii. Grigore Ureche, în letopisețul său, folosindu-se de informații subiective polone, de fapt, face trimitere la descrierea făcută de regele Poloniei care exagerase cu defectul voievodului, pentru a anula logodna cu sora sa, îl numește „Bogdan vodă *cel Grozav și Orbu*” (Ureche, 1998, p. 67, 81). În acel moment, în limba română nu exista încă cuvântul de origine turcă *chior* (cu probleme la doar un ochi) și de aceea a fost poreclit *cel Orb*.

Ștefan (al V-lea) *Lăcustă* (1538-1540), nepotul lui Ștefan cel Mare, după fiul său cel mare, Alexandru, a primit porecla chiar de la contemporanii săi, în urma unei calamități care a lăsat țara sa extrem de săracă. Este vorba despre invazia de lăcuste în anul 1539, care a făcut prăpăd în holdele moldovenilor și nu numai. „În zilele acestui Ștefan-vodă, fosta-au foamete mare și în Țara Moldovei și la unguri, că au venit lăcuste multe, de au mâncat toată roada, pentru aceea l-au poreclit și i-au zis *Lăcustă vodă*.” (Ureche, 1998, p. 105)

Radu Ilie Haidăul (1552-1553), fiul lui Radu de la Afumați, obține domnia cu ajutorul Habsburgilor. Pătrunde în Țara Românească prin Banat cu o armată compusă din tâlhari unguri și poloni. De aici și porecla sa de *Haidăul*, adică „căpitan de hoți”, „om fără căpătâi”.

Alexandru Lăpușneanu (1552-1561), ale cărui excese și carnagii au rămas întipărite chiar și în literatura românească, sub pana lui Costache Negruzzi, a fost numit *Lăpușneanu*, după mama sa, *Lapușneanca*. Moldovenii și-au denumit întotdeauna domnitorii bastarzi după numele mamei. Astfel, Alexandru Vodă, ca și Petru Rareș, cunoscut cu numele după porecla mamei sale, Rareșoia sau Ioan *Armeanul*, numit așa după mama sa armeană, au rămas în istorie cu aceste supranume, ca o rămășiță străveche a matriarhatului pe tărâmurile locuite de daci.

Însă oricât vom căuta în colbul istoriei noastre un personaj asemănător voievodului **Ioan** (al III-lea) *Armeanul*, zis și **Ioan Vodă cel Viteaz**, și **Ioan Vodă cel Cumplit** (1572-1574), fiul bastard al lui Ștefan cel Tânăr, strănepotul lui Ștefan cel Mare, rar vom găsi vreunul.

Ioan Vodă nutrea convingerea că boierii și clericii sunt responsabili de starea precară a țării, pentru că îi exploatează pe țăranii și pentru că țin numai intrigi. Ioan nu-i lăsa nici pe boieri, nici pe preoți să abuzeze de roadele muncii țăranilor, reușind, în scurt timp, să devină eroul maselor populare. În scurta sa domnie, au fost bătute monezi naționale de aramă, în loc de aur și argint, pe care s-a pus prima inscripție în limba română „Țeara Moldovei”, a crescut autoritatea domnească. Evident, aceste măsuri nu au făcut decât să întetească ura boierimii și a clerului contra lui Ioan Vodă, fiind numit *Ioan cel Cumplit* sau *Ioan cel Rău*. Boierii l-au urât din tot sufletul pe domnitor. Și sentimentul era reciproc. Moartea sa de martir (trupul fără cap a fost legat de patru cămile care, biciuite, îl sfășie în bucăți) l-a trecut deopotrivă în istorie și legende ca Ioan Vodă *cel Viteaz* pentru popor și Ioan Vodă *cel Cumplit* sau Ioan Vodă *cel Rău* pentru dușmani. (Pârlog, 2009)

Petru (al V-lea) *Șchiopul* sau **Petru cel Tânăr** (1574-1577; 1578-1579; 1582-1591), fiul domnitorului Mircea al III-lea (Miloș), a fost zugrăvit de cronicarul Grigore Ureche ca fiind „domnu blându, ca o matcă fără ac, la judecată dreptu, nebețiv, necurvar, nelacom, nerăsăpitoriu, putem să-i zicem toate spre izvod le-au ținut, ca să nu să smintească” (Ureche, 1998, p. 165). A fost un promotor al limbii române, el fiind primul domnitor de la care ne-au rămas documente în limba română. Porecla de *Șchiopul* i-a fost dată ca urmare a unei boli, care-i provoca dureri mari la un picior, durere ce îl făcea să șchiopăteze uneori. (Graur, 1965, p. 70)

Ioan Nicoară Potcoavă, fratele lui Ioan Vodă cel Cumplit, după mamă, a ocupat vremelnice tronul Moldovei (1577). Cea mai mare parte din viață și-a desfășurat-o, ca ataman al tuturor cazacilor zaporojeni, în Ucraina (Hurmuzaki, 1900, p. XXXIV). Era cunoscut ca Ivan *Pidkova* (Ioan Potcoavă - n.n.). Această poreclă și-o datorează extraordinarei sale puteri, grație căreia era în stare să îndoie sau chiar să rupă în mâini o potcoavă de fier. Un călător străin nota în însemnările sale faptul că Ioan Nicoară „sfârâma fără nici o greutate potcoavele” (Veress, 1930, p. 154).

Petru Cercel (1583-1585), fiul domnului muntean Pătrașcu cel Bun și fratele domnitorului Mihai Viteazul, și-a petrecut tinerețea în exil. Refugiat în Occident, pentru a căuta sprijin în favoarea pretențiilor lui la domnie, a stat o vreme la curtea regelui francez Henric al III-lea, curte extrem de rafinată și luxoasă, unde se ivise moda la bărbați de a purta cercei, modă pe care a adoptat-o și Petru. Porecla *Cercel* venea de la „o perlă pe care o purta agățată de ureche”.

Despre **Ștefan Surdul** (1591-1592), fiul legitim al lui Ion Vodă cel Viteaz, marile tratate de istorie a românilor ne oferă foarte puține date. În Țara Românească, ca voievozi, doar Ștefan Surdul și Ștefan Cantacuzino au purtat acest prenume. Referitor la porecla sa, cronicarii ne informează că „i-au zis *Surdul* încă de pe când trăia” (Popescu Vornicul, 1963, p. 67), din cauza unor probleme pe care le avea cu auzul.

Alexandru (al III-lea) **cel Rău** (1592-1593), fiul lui Bogdan Lăpușneanu, a domnit ca un tiran, tăind o serie de boieri complotiști, asupra rău pe supușii săi. A introdus o fiscalitate excesivă, pentru că făcuse datorii de până la suma de „zece poveri de aur”, de aici i se trage și porecla de *cel Rău*.

Mihai Viteazul, cunoscut și ca **Mihai Bravu** (1593-1600), era fiul lui Pătrașcu cel Bun. I s-a spus *Viteazul* pentru că a avut curajul să înfrunte forța uriașă a Imperiului Otoman din acele vremuri, dar și toate celelalte națiuni, vremelnice potrivnice din jurul României: ungurii, polonezii, tătarii și rusii. A reușit ceea ce nici un alt domnitor român nu izbutise până atunci: unirea celor trei țări medievale care formează România de astăzi: Țara Românească, Transilvania și Moldova. A devenit astfel, pentru generațiile care l-au urmat, un simbol al luptei pentru independență și unitate.

Alexandru Coconul, domnitor în Muntenia (1623-1627) și în Moldova (1629-1630), era fiul lui Radu Mihnea. (Iorga, 1932) Miron Costin îl caracteriza „și de trup și de hire slabu și boleacu”. În timpul domniei sale în Muntenia, deoarece era foarte tânăr, avea doar 12 ani, țara a fost condusă de tatăl său, care era în acel moment pe tronul Moldovei (1623-1626) (http://ro.metapedia.org/wiki/Alexandru_Coconul). Porecla se trage de la *cocon* „fîudîn clasele sociale înalte; tânăr de neam”, având sens ironic.

Papură Vodă, cunoscut și ca **Ștefăniță Lupu** (1659-1661), fiul domnitorului Vasile Lupu, este numit domnitor la vârsta de numai 16 ani, la insistențele și rugămințile tatălui său. Ștefăniță era firav la trup, din cauza îndelungatei detenții la Poarta Otomană, însă avea mintea ageră și s-a dovedit a fi un bun apărător al intereselor Moldovei, întărind relațiile cu vecinii, în special cu Muntenia, dezvoltând comerțul și economia, scutind pe țărani de biruri. Domnia sa a fost tulburată de domnul Munteniei, Constantin Șerban, de turci și tătari, care au provocat mari prădăciuni, dar și de o ciumă, în anul 1660, urmată de o cumplită foamete, provocată de o mare invazie de lăcuste. Foamea era atât de teribilă încât oamenii, nemaivând hrană, au ajuns să se hrănească cu pâine din coajă de copac și din papură măcinată. De aici i s-a tras tânărului domnitor porecla de *Papură vodă*. Ștefăniță Vodă s-a stins din viață la Tighina, la 29 septembrie 1661, la numai doi ani de domnie. Se crede că boierii ar fi grăbit moartea domnitorului, otrăvindu-l, căci „supărare și vrăjmășie făcea boierilor”. O „supărare” pricinuisă și spătarului Nicolae Milescu, căruia i-a tăiat nasul, fiindcă se alăturase rivalului său, Gheorghe Ștefan.

Expresia „Țara lui Papură Vodă”, intrată în vocabularul colectiv cu secole în urmă, este o expresie actuală și în prezent, folosită de români pentru a-și descrie nemulțumirea, pentru a zugrăvi o țară fără stăpân, o țară în care legile nu mai sunt respectate, iar expresia „A fi din timpul lui Papură Vodă” are sensul de „a fi de modă veche, a fi ridicul pin vechime”.

Porecle au avut nu doar domnitorii noștri, dar și alte capetele încoronate, cum ar fi: împăratul bizantin Constantin (al V-lea) care era poreclit *Copronimul* sau, mai pe înțeles, *Constantin Cufuritul*; Harald *cel Păduchios*, zis și *Topor Însângerat*, era în Norvegia; Ivar *fără Oase*, fostă căpetenie daneză, a devenit, spre sfârșitul vieții, Ivar *cel Gras*; *Regele Virgin* era suveran în Portugalia; *Henric* (al IV-lea) *cel Neputincios* - în Castilia; Alfonso (al IV-lea) *cel Bălos* erarege al Leonului; Viseslav *Vârcolacul*, venit pe lume cu „capită pe cap” - cneaz al Rusiei; sultanul Selim *cel Bețiv* fusese în sultanie pe la Stambul (Tudor, 2008).

O astfel de colecție a trăsăturilor identitare văzute prin ochii istoriei, dar și a oamenilor, ne face să tragem concluzia că porecla, ca formulă denominativă individuală, a fost practică în toate timpurile și continuă să fie întrebuințată copios. Această caracteristică stă într-o continuitate cu imaginația și mai ales cu spiritul românesc, pentru care porecla devine o notă de culoare, o înviore, într-un peisaj tern, anost și gri.

BIBLIOGRAPHY

1. Bărboi, Constanța. *Onomastică și istorie*. București, Univers Enciclopedic, 1999.
2. *Despre Lăcustă și Papură Vodă*, disponibil pe <http://hetel.ro/index.php/2011/09/4293/>
3. Djuvara, Neagu. *Thocomerius-Negru Vodă, un voivod de origine cumană la începuturile Țării Românești: cum a purces întemeierea primului stat medieval românesc dinaintea de "descălecătoare" și până la așezarea Mitropoliei Ungrovlahiei la Argeș: noi interpretări*, București, Editura Humanitas, 2007.
4. Felecan, Daiana. *Pragmatica numelui și a numirii neconvenționale: de la paradigme teoretice la practici discursive*. Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut, 2014.
5. Firică, Camelia. *Onomastică românească. Probleme teoretice privind categoriile antroponimice: poreclă și supranume*, în „*Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia*” (SRAZ), Travanj, 2008, nr. 52, p. 215-257.
6. Graur, Alexandru. *Nume de persoane*. București. Ed. Științifică, 1965.
7. Grecov, Iuri. *Surprize și curiozități de tot felul*. Chișinău, Prut Internațional, 1999.
8. Hurmuzaki, Eudoxiu de. *Documente privitoare la istoria românilor*. București, 1900, vol. XI.
9. Iorga, Nicolae. „*Coconul*” lui Radu Mihnea și *capuchehaia Curt Celebi*, în „*Revista istorică*”, 1932, XVIII, nr. 4-6, p. 97-102.
10. Krajnik, Monika. *Porecla care te definește*. 2010, disponibil pe https://adevarul.ro/life-style/stil-de-viata/porecla-defineste-1_50ad58aa7c42d5a6639369b9/index.html
11. Lazia, Liliana. *Antroponimie dobrogeană - considerații diacronice*. Teză de doctorat. Constanța, 2002.
12. Oprea, Horia Dumitru. *Vlad Călugărul – porecla*, disponibil pe <http://istoriiregasite.wordpress.com/2010/02/24/porecle-vlad-calugarul/>
13. Pașca, Ștefan. *Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului*. București, 1936.
14. Pârlog Nicu. *Ioan Vodă cel Cumplit – Voievodul de Cremene*, 2009, disponibil pe <http://www.descopera.ro/cultura/4060913-ioan-voda-cel-cumplit-voievodul-de-cremene>. 20 martie 2009

15. Popandron, Ana. *De unde vin porecele domnitorilor români?* 17 Martie 2009, disponibil pe <http://inarainyday.blogspot.com/2010/08/de-unde-vin-porecele-domnitorilor.html>; <http://bucurestiidealtadata.blogspot.com/2010/08/de-unde-vin-porecele-domnitorilor.html>
16. Popescu Vornicul, Radu. *Istoriile domnilor Țării Românești*. București, 1963.
17. Tomegea, Petru. *Opinii: Porecla, renumele și frunza lui Dracula*, 2010, disponibil pe <http://www.ziare.com/social/romani/porecla-renumele-si-frunza-lui-dracula-1035133>
18. Tudor, Gabriel. *Acei regi magnifici și porecele lor rușinoase*, în „Revista Magazin”, 17 octombrie 2008, disponibil pe <http://www.revistamagazin.ro/content/view/6557/8/>
19. Ureche, Grigore. *Letopisețul Țării Moldovei*. Chișinău, Litera, 1998.
20. Veress, Andrei. *Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești. Acte și scrisori*. București, 1930, vol. II.